

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD	PESEL
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

*miejsce
na naklejkę*

**EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO
POZIOM ROZSZERZONY**

DATA: **8 maja 2017 r.**
GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**
CZAS PRACY: **150 minut**
LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **50**

**UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY**

Uprawnienia zdającego do:

☐	dostosowania kryteriów oceniania
☐	nieprzenoszenia zaznaczeń na kartę

NOWA FORMUŁA

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 16 stron (zadania 1–10). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Teksty do zadań od 1. do 3. zostaną odtworzone z płyty CD.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Zaznaczając odpowiedzi w części karty przeznaczonej dla zdającego, zamaluj pola do tego przeznaczone. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe.
8. Tylko odpowiedzi zaznaczone na karcie będą oceniane.
9. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MJA-R1_1P-172

Zadanie 1. (0–3)

Usłyszysz dwukrotnie trzy teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.**1.1. The news item is about**

- A. a tourist's injury on an observation deck.
- B. a seemingly hazardous incident.
- C. a delay in maintenance work.

Tekst 2.**1.2. The woman is talking to**

- A. a prospective tenant.
- B. a property owner.
- C. a security guard.

Tekst 3.**1.3. Which of the following is stated in the text as a fact, not an opinion?**

- A. On the night of April 25th Londoners suffered from sleep disorders.
- B. There is a direct relationship between body temperature and sleep.
- C. By decreasing body temperature, an organism saves energy.

Zadanie 2. (0–4)

Usłyszysz dwukrotnie cztery wypowiedzi na temat billboardów przy drogach. Do każdej wypowiedzi (2.1.–2.4.) dopasuj odpowiadające jej zdanie (A–E). Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga: jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

This speaker mentions

- A. an unauthorized practice adopted by billboard owners.
- B. legislation implemented to follow a foreign example.
- C. a change in his/her habits triggered by a billboard.
- D. people who benefited financially from the removal of billboards.
- E. an eye-catching billboard leading to a serious accident.

2.1.	2.2.	2.3.	2.4.

Zadanie 3. (0–5)

Usłyszysz dwukrotnie wywiad z kobietą, która zmieniła swój styl życia. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią nagrania. Zakreśl literę A, B, C albo D.

3.1. Why did Noelle decide to change her life?

- A. She couldn't stand the neighbourhood she lived in.
- B. She was unable to find another job in New York.
- C. She realized she felt miserable living in New York.
- D. She encountered problems with having her book published.

3.2. What does Noelle say about her New York friends?

- A. They neglected her because of college duties.
- B. They frequently competed with her.
- C. They had little time for socializing.
- D. They refused to contact her online.

3.3. Which is TRUE about life on the island?

- A. Rainwater is used for everyday purposes.
- B. The main town has an extensive road network.
- C. There are no Internet services available there.
- D. Its inhabitants mainly use public transport to move around.

3.4. Which of the following does Noelle mention as an option for the future?

- A. changing her place of residence
- B. settling down on a nearby island
- C. setting up a business of her own
- D. searching for permanent employment

3.5. Answering the last question, Noelle encourages listeners to

- A. save enough money to have a carefree future.
- B. reflect on their real needs.
- C. plan their life strategy well in advance.
- D. prepare well for their vacation.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA ZADAŃ OD 1. DO 3. NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 4. (0–4)

Przeczytaj teksty o trzech miastach dbających o ekologię (A–C) oraz zdania ich dotyczące (4.1.–4.4.). Do każdego zdania dopasuj właściwy tekst. Wpisz rozwiązania do tabeli. Uwaga: jeden tekst pasuje do dwóch zdań.

4.1.	This city rewards eco-friendly behaviour with fresh produce.	
4.2.	In this city, street lamps adjust their brightness to road conditions.	
4.3.	This city has implemented eco-friendly building standards for new housing projects.	
4.4.	Public transport in this city was an inspiring example for others.	

TOP THREE MOST SUSTAINABLE CITIES IN THE WORLD**A. Vancouver, Canada**

Regularly performing well in worldwide “livable city” rankings, Vancouver has a new ambitious goal of becoming “the greenest city in the world” by 2020. Now, the city leads the world in hydroelectric power and regularly uses wind, solar and wave power. Thanks to numerous bike lanes, public transport services relying largely on electric trolley buses, and the widespread use of LED for street lighting, Vancouver has the lowest carbon emissions on the continent, outracing other major cities which failed to introduce equally effective solutions. It has also introduced a strict green code that all current residential construction developments must conform to.

B. Oslo, Norway

With more than two-thirds of its municipality covered in forest, waterways and agricultural land, Oslo is one of Europe’s leading sustainable cities. Examples of pioneering practices include: intelligent lighting that dims when the weather and flow rate of vehicles permit, and eco-certification of work places involving 43,000 employees in companies, schools and kindergartens. Another green idea is the use of municipal waste to recover energy to heat offices and residential buildings. In fact, the city’s heating system is powered mainly by renewable energy, which annually saves carbon emissions equivalent to 60,000 vehicles.

C. Curitiba, Brazil

Named the “Best Place to Live in Brazil,” Curitiba is regularly praised for its sustainability and conservation efforts. There are more than 52 square metres of green space per person, which means 1.5 million trees and a network of 28 parks. Some 2.3 million people a day use Curitiba’s fast transit service based on buses – a model of efficiency eagerly adopted by many other cities including Los Angeles. Ninety percent of residents recycle their garbage and the city officials have come up with an innovative program that allows each citizen to exchange trash for fruit and vegetables from the local farmers’ market. This has greatly minimized litter and waste especially in the poor sections of Curitiba.

adapted from <http://tietkiemngluong.com>

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 5. (0–4)

Przeczytaj tekst, z którego usunięto cztery zdania. Wpisz w luki 5.1.–5.4. litery, którymi oznaczono brakujące zdania (A–E), tak aby otrzymać logiczny i spójny tekst.

Uwaga: jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

A MAMMOTH CLONED?

The remains of a woolly mammoth recently discovered in Siberia could be the best hope yet for scientists aiming to clone the massive, long-extinct beast.

In May 2013, scientists from the Siberian Northeastern Federal University reached a small island in the far north of Siberia, as there were rumours that a mammoth was lying under the ice there. **5.1.** _____ But when the researchers dug further, they found an almost complete mammoth, with three legs, most of the body, part of the head and the trunk still intact. During the excavations, they saw dark red smudges on the animal's skin, which they thought might be mammoth blood.

The researchers then took the body to Yakutsk in Russia, where a group of experts had only three days to thoroughly examine the specimen before it was refrozen to prevent rotting. **5.2.** _____ Further tests conducted on the mammoth's teeth revealed it was likely to have been in its mid-50s. While scientists were examining the elbow of the mammoth, blood samples were collected. Unlike humans and other mammals, mammoths evolved a cold-resistant form of hemoglobin, which enabled them to survive in the near-freezing temperatures during the Ice Age.

The discovery of the mammoth might be the key element enabling scientists to clone that extinct species. But whether or not Buttercup can be brought back to life is another matter. **5.3.** _____ Previously found mammoths looked exceptionally well-preserved but have yielded only a few dried specks of blood, and none of them had enough intact DNA for a cloning experiment.

So far, the team hasn't found a complete copy of the mammoth's genome. But Buttercup's tissue has revealed some very long fragments of DNA that could potentially be pieced together to recreate the genome. **5.4.** _____ For example, George Church from Harvard University hopes that combining DNA from Buttercup with DNA from modern-day elephants will allow for that. However, the experiments have not produced any decisive results yet.

adapted from www.foxnews.com

- A. The team used carbon dating and determined that the mammoth, nicknamed Buttercup, lived about 40,000 years ago.
- B. To make this bold dream a reality, a complete copy of DNA is essential.
- C. Based on their condition, scientists determined that Buttercup was probably not in the best of health when she died but a more detailed genetic analysis is necessary.
- D. And even if a complete sample of undamaged DNA can't be found, there may be other ways to clone a mammoth.
- E. At first, they saw only parts of two giant tusks sticking out of the ground.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 6. (0–5)

Przeczytaj dwa teksty związane z diamentami. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B, C albo D.

Tekst 1.

THE MINE

Mr F. led me across the long stretch of jungle and deserted hilly terrain. The earth trembled every few minutes, with me on its surface. “You can see now why Krakatoa was always considered unfit to live on. That’s the peculiar thing about nature,” explained Mr F. “It guards its rarest treasures with the greatest care. This noisy and fearful volcano has a mine at its feet. I am now leading you there.” With considerable difficulty we reached the foot of the volcano. We were suddenly standing on a piece of ground which didn’t move. At last! Feeling dizzy and weary, I was grateful to Mr F. for bringing me to a bench on this motionless piece of earth. I sat down and took a deep breath. The tension disappeared. Mr F. sat beside me for a while and then suggested that we get going. It took us about ten minutes to get to an entrance in the wall of the mountain, the entrance covered up by an old wooden door from a ship. Mr F. took out two pairs of glasses with dark lenses. “You’ll need these,” he explained, “and whatever you do, do not remove them while in the mines.”

As soon as I entered the mine, I understood why the ground above it was such a peaceful retreat in this rumbling landscape. The walls, the floor, the ceiling were hewn out of the hardest of all minerals: pure, dazzling diamond. I walked up to my ankles in diamond pebbles. The floor was covered with diamonds as big as cobblestones, diamonds in their cleanest state, ready to be cut. If the famous Jonkers’ diamond, one of the largest ever found, had been tossed on the brilliant floor of the Krakatoa mine, it would have been as impossible to find as a grain of salt in a bag of sugar.

I was naturally astounded. I had seen pictures of the famous salt mines of Poland and the crystal caves of Bermuda. Here was a sight a thousand times more blinding, more awe-inspiring; a sight to make reality of the most imaginative fairy tale.

I greedily picked up some of the jewels letting the smaller ones slip through my fingers. I couldn’t resist taking the biggest diamond in my hands. It was the size of a baseball. I suddenly felt like a small child let loose in a candy shop. I put the diamond away reluctantly.

“May I have a handful of these?” I asked pointing to the diamond pebbles at my feet. My voice was trembling.

“Sure,” he said, “fill your pockets with them if you wish.”

adapted from The Twenty-One Balloons by William Pène du Bois

6.1. In the first paragraph, we learn that the narrator

- A. found Krakatoa more densely populated than he had expected.
- B. felt relieved after an exhausting trek in an unstable area.
- C. got sick because the bench he sat on was moving.
- D. took a rest by the door leading to the mine.

6.2. Looking at the diamonds in the mine, the narrator

- A. imagined himself putting the biggest diamond in his pocket.
- B. remembered equally impressive mines he had been to.
- C. felt overwhelmed by their quality and quantity.
- D. hesitated whether or not he could touch them.

Tekst 2.

ARE DIAMONDS FOREVER?

Everybody knows the slogan “A Diamond Is Forever”, but have you ever wondered about its origin? Here is the story.

Until the late nineteenth century, diamonds were found only in India and Brazil, and the entire world production of gem diamonds amounted to a few pounds a year. In 1870, however, huge diamond deposits were discovered in South Africa, where diamonds were soon being scooped out by the ton. The British financiers who had founded the South African mines quickly realized that their investment was endangered. They knew that diamond prices depended almost entirely on their scarcity so they feared that diamonds might become at best only semiprecious gems.

They needed something which would boost the demand for the stone. Help came in 1938 from a leading diamond merchandiser who launched well-orchestrated advertising and public-relations campaigns which aimed at creating emotional and romantic feelings towards diamonds. The skilful marketing enhanced the notion that diamonds were a gift of love: the larger and finer the diamond, the greater the love expressed. In three years diamond sales were up by 50%, but the merchandiser still needed a slogan that would express both the theme of romance and legitimacy. In 1947 the now classic slogan “A Diamond Is Forever” was coined. This immediately spurred even more sales. The implied durability of a diamond conveyed the meaning that marriage is forever.

The expression “a diamond is forever” is, however, more than just a catchy marketing slogan. Diamonds undoubtedly are the hardest of all gemstones. They have incredibly strong atom bonds because they are made up of carbon. Being the smallest of the atoms that can be bonded, carbon atoms fit together more tightly than atoms of any other element. Once these atoms have been compressed at high enough temperatures to form a diamond, they are literally bound forever, like marriage should be.

adapted from www.thediamondauthority.org

6.3. Which of the following sentences is TRUE?

- A. The promotional campaign managed to boost diamond sales effectively.
- B. The idea that diamonds are tokens of affection originated in the 19th century.
- C. British financiers took over the South African mines to limit the diamond supply.
- D. The discovery of diamond deposits in South Africa resulted in diamonds being downgraded to semiprecious stones.

6.4. The writer's intention in the last paragraph is

- A. to outline scientific studies concerning the diamond market.
- B. to prove that there is a scientific explanation behind a popular phrase.
- C. to point to the difference between the hardness of carbon and a diamond.
- D. to question the similarity between diamond structure and bonds in marriage.

6.5. Both texts

- A. explain why diamonds are so expensive.
- B. describe the diamond mines the authors have visited.
- C. trace the history of diamond mining.
- D. refer to human fascination with diamonds.

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 7. (0–4)

Przeczytaj tekst. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, tak aby otrzymać logiczny i gramatycznie poprawny tekst. Zakreśl literę A, B, C albo D.

SOLD WITH THE HOUSE

Would you give up your beloved family pet **7.1.** _____ to get a better deal when selling your home? An Australian family managed to add an extra \$140,000 to the asking price for their house by including their cat in the deal. When Michael and Fran Perceval's home failed **7.2.** _____ at an auction, they were worried. However, once the auction came to an end, an offer of \$2.2 million was received, insisting the Percevals' cat, Tiffany, came with the house. The owners admitted that all the people visiting the property loved her. The couple even joked with the agent that the cat could be treated as an add-on, not expecting at all that the animal might be a decisive **7.3.** _____. The extra money clinched the deal and the five-bedroom house was sold with the cat. Reports say that the Percevals describe themselves as animal lovers, but it would be interesting to know **7.4.** _____ Tiffany feels the same.

adapted from www.newsinlevels.com

7.1.

- A. not only
- B. even though
- C. as if
- D. so as

7.2.

- A. to sell
- B. selling
- C. to be selling
- D. being sold

7.3.

- A. objective
- B. factor
- C. step
- D. effect

7.4.

- A. unless
- B. how
- C. whether
- D. in case

PRZENIEŚ ROZWIĄZANIA NA KARTĘ ODPOWIEDZI!

Zadanie 8. (0–4)

Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (8.1.–8.4.) jednym wyrazem, tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna wpisywanych wyrazów.

MAKE A WISH

The *Make-A-Wish* charity is celebrating another anniversary this month. **8.1.** _____ it began in 1980, it has granted 250,000 wishes in the US. The wish-granting movement started in Arizona when two law enforcement agents learned about Chris, a seriously ill seven-year-old boy who yearned to be a police officer. They took the boy to their headquarters, where he was given a badge, a uniform specially made **8.2.** _____ fit his size, and was solemnly sworn in as the department's honorary officer.

The charity has spread to every state and around the globe. More than 334,000 wishes have **8.3.** _____ granted worldwide so far, funded entirely through private donations and corporate sponsors. The charity also boasts the support of many celebrities, including Beyoncé, Meryl Streep and John Grisham, **8.4.** _____ help has been invaluable for making children's dreams come true.

adapted from www.goodnewsnetwork.org

Zadanie 9. (0–4)

Wykorzystując wyrazy podane drukowanymi literami, uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (9.1.–9.4.). W każdą lukę można wpisać maksymalnie pięć wyrazów, wliczając wyraz już podany. Wymagana jest pełna poprawność ortograficzna i gramatyczna wpisywanych fragmentów zdań.

Uwaga: nie zmieniaj formy podanych wyrazów.

9.1. I can't wait to see my boyfriend again.

LOOKING

I _____ my boyfriend again.

9.2. Could you watch over my backpack while I'm swimming in the lake?

EYE

Could you _____ my backpack while I'm swimming in the lake?

9.3. I regret not seeing the Great Wall of China on my last business trip.

WISH

I _____ the Great Wall of China on my last business trip.

9.4. The actress didn't want anybody to recognize her, so she decided to wear a wig.

AVOID

The actress decided to wear a wig to _____.

Zadanie 10. (0–13)

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymagania typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś(-aś), zakreślając jego numer.

1. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony występowania dzieci w programach telewizyjnych typu *talent show*.
2. Wiele osób nie przestrzega podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas górskich wycieczek. Napisz **artykuł**, w którym zrelacjonujesz niebezpieczną sytuację, która wynikła z lekkomyślnego zachowania turystów, i przedstawisz swój pomysł kampanii promującej odpowiedzialne zachowanie w górach.

CZYSTOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zgodność z poleceniem					Spójność i logika	Zakres środków językowych	Poprawność środków językowych	RAZEM
	0-1-2-3-4-5					0-1-2	0-1-2-3	0-1-2-3
<i>Elementy treści (0-1-2)</i>					<i>Elementy formy (0-1)</i>			
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

TRANSKRYPCJA NAGRAŃ

Zadanie 1.

One

And now a news story from Chicago. The Willis Tower boasts an observation deck that is situated on the 103rd floor. If that's not scary enough, the deck is made of glass and protrudes from the building. Now imagine this glass deck cracking while there are tourists on it. This is exactly what happened last week to three tourists observing the panorama of the city. They were terrified when they saw a web of cracks underfoot and hurried back into the building. However, a Willis Tower spokesperson said at a press conference yesterday that there's no reason to be alarmed. The glass structure is sound, and what cracked was the protective coating designed to keep the deck from getting scratched. The deck remains closed while crews are carrying out repairs on the protective coating.

adapted from abc7chicago.com

Two

Woman: Hello. I saw the advertisement outside. Do you happen to know if the vacancy is still available?

Man: As far as I know it is.

Woman: Are you by any chance familiar with the terms of the tenancy agreement?

Man: The rent is £900 a month and a 12-month lease is required. The owner pays for the gas, but the tenant pays for all other utilities. To move in, you have to pay a deposit.

Woman: Is it a safe neighbourhood?

Man: Absolutely. I patrol the property every hour, we have surveillance cameras and all tenants know one another.

Woman: Would it be possible for me to see the flat?

Man: I'm afraid I can't leave my post and I'm not allowed to show you round the property but I'll call the landlord. Please, take a seat for a moment.

adapted from www.eslpod.com

Three

April 25th was the hottest April day on record, with temperatures hitting 29 degrees. And the following night might have been a sleepless one for many Londoners.

Have you ever wondered why it's hard to fall asleep on a hot night? Studies show that it is body temperature that determines how well one sleeps. Generally, when we fall asleep, our body temperature naturally decreases by 1 to 2 degrees compared to the temperature during wakefulness. It is believed that this way our organism conserves energy for other functions. However, on either hot or cold nights your body struggles to reach the optimal body temperature and this leads to sleep disorders.

adapted from www.bbc.com

Zadanie 2.

Speaker 1

It's obvious that advertisers want to rent land to put up billboards in close proximity to public roads. Drivers can read them and get influenced by the images and slogans, which, in turn, make them buy the advertised goods. But, in my opinion, strange things can happen, all within the law, when the government needs the land for a public purpose. For instance, the replacement of the Lafayette Bridge in St. Paul, Minnesota, required a number of billboards to be taken down. The state authorities settled with the billboard owners and paid them substantial damages from public funds. It's not right, in my opinion.

Speaker 2

I consider billboards very useful. I get stuck in traffic jams for about an hour on my way to work and back home. Billboards help me overcome boredom and their illumination keeps me awake behind the wheel after dark. It's true that some of them show things I'm not interested in at all, but they also present important issues that can raise our awareness. The message on one billboard stuck in my mind so powerfully that I switched to LED lighting and stopped leaving the bulbs turned on in an empty room.

Speaker 3

Last week I experienced something I had read about in a study done by a Swedish research team. They found that billboards took drivers' eyes off the motorways for significant periods of time, posing a potential threat for everyone on the road. I myself got distracted by flashy lights on a billboard inviting people to Las Vegas hotels and smashed my classy Cadillac to pieces. What happened in Sweden is that the government ordered an opinion poll among its citizens, and as a result, they took the decision to remove all adverts along the roads. I wonder whether anybody cares about the impact of billboards on drivers in our country.

Speaker 4

I'm a professional driver so I'm exposed to billboards day and night. Some can even have an educational impact, like those pointing to the consequences of reckless driving. However, there is one thing that irritates me. I read that there are almost 700,000 billboards on federal roads and the number is growing. But only 450,000 of them are permitted to be there. It has become a habit to put up billboards illegally, which means substantial loss of income from property tax for local authorities.

*adapted from www.scenic.org
smallbusiness.chron.com*

Zadanie 3.

Interviewer: Many people dream about quitting their jobs for a life in paradise. Our guest today is a woman who didn't just dream about it, she actually did it. Meet Noelle Hancock who gave up a \$95,000 job and moved to the Caribbean island of St. John to scoop ice cream. Few people have enough courage to make such a big change. But you did. What made you do it?

Noelle: It all began four years ago after I finished writing my book. I was a 31-year-old journalist living in Manhattan in a lovely neighbourhood with every imaginable convenience and form of entertainment. Still, I was beginning to feel more and more disheartened and lonely. It was getting me down. When the book was published, I got an attractive job offer, and although it was very tempting, I chose adventure and packed my bags.

Interviewer: There are about 2 million people living in Manhattan. How can one feel lonely there?

Noelle: New York is a competitive city – you have to spend most of your time working to afford to live there. And a downside of living among so many ambitious people is they're often overscheduled. Sometimes I didn't see my closest friends for months. Trying to negotiate a time to meet a friend for a chat was harder than getting into college. I know it's ironic to feel lonely in such a big city, but it seemed I spent my life staring at screens: laptop, phone, iPad. I was just fed up with that.

Interviewer: What's the island you're living on like?

Noelle: It's really small. The island's main town, Cruz Bay, has just a few winding roads and a handful of open-air bars and restaurants. There are no traffic lights, no chain stores and access to Wi-Fi is limited. Shoes are optional. We get everywhere on foot

or by car, mainly in beaten-up Jeeps because no one cares what kind of car you drive. We shower and wash our stuff in filtered rainwater collected in cisterns attached

to the house. I have plenty of time to see my friends and on my days off, I hike, dive, or go boating to the nearby islands.

Interviewer: And where do you see yourself in the future?

Noelle: That question reminds me of my job interviews. I was often asked, "Where do you see yourself in five years?" It always seemed a depressing notion to know what you'd be doing five years in the future. Lately I've been thinking of moving somewhere entirely different. Europe, perhaps? There are so many places to go! Who knows where I'll end up? Living abroad has exposed me to a different approach to life, one in which you're not expected to settle down or tie yourself to a place by running a business or having a long-term contract.

Interviewer: And the last question. What message would you like to pass on to our listeners?

Noelle: Well, many people aren't living in the moment; they're waiting for some indeterminate time in the future when they've saved up enough vacation days and money to take a trip somewhere. But if you're constantly longing for a vacation, maybe what you really want is a new life. You should seriously take this option into consideration.

adapted from www.cosmopolitan.com

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**JĘZYK ANGIELSKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MJA-R1**

MAJ 2017

Rozumienie ze sluchu

Zadanie 1.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	1.1.	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	B
	1.2.	2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	C
	1.3.	2.1. R Zdający oddziela fakty od opinii.	B

Zadanie 2.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	2.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
	2.2.		C
	2.3.		E
	2.4.		A

Zadanie 3.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne [...] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru [...].</i>	3.1.	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	3.2.		C
	3.3.		A
	3.4.		A
	3.5.	2.2. Zdający określa główną myśl części tekstu.	B

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	4.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
	4.2.		B
	4.3.		A
	4.4.		C

Zadanie 5.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	5.1.	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	E
	5.2.		A
	5.3.		B
	5.4.		D

Zadanie 6.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi [...] pisemne o różnorodnej formie i długości [...].</i>	6.1.	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
	6.2.		C
	6.3.		A
	6.4.	3.4. Zdający określa intencję autora.	B
	6.5.	3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	D

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	D
	7.2.		A
	7.3.		B
	7.4.		C

Zadanie 8.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>Since</i> <i>Inne akceptowane odpowiedzi: After / Although / Though / As</i>
	8.2.		<i>to</i>
	8.3.		<i>been</i> <i>Inne akceptowane odpowiedzi: got/gotten</i>
	8.4.		<i>whose</i>

Zadanie 9.

Wymagania ogólne	Zadanie	Wymagania szczegółowe	Poprawna odpowiedź
<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	9.1.	<p>1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	<p><i>am looking forward to seeing</i></p> <p><i>Inne akceptowane odpowiedzi:</i> <i>'m looking forward to seeing</i> <i>am looking forward to meeting</i></p>
	9.2.		<p><i>keep an eye on</i></p> <p><i>Inne akceptowane odpowiedzi:</i> <i>keep your eye on</i></p>
	9.3.		<p><i>I wish I had seen</i></p> <p><i>Inne akceptowane odpowiedzi:</i> <i>wish that I had seen</i> <i>wish I could have seen</i> <i>wish I had been to</i></p>
	9.4.		<p><i>avoid being recognized</i></p> <p><i>Inne akceptowane odpowiedzi:</i> <i>avoid being recognized by anyone / anybody / others / someone / people</i> <i>avoid getting recognized</i> <i>avoid her being recognized</i> <i>avoid recognition</i> <i>avoid anyone / anybody / people / somebody recognizing her</i> <i>avoid being recognizable</i> <i>avoid revealing herself to others</i> <i>avoid revealing her (true) identity</i> <i>avoid being recognized in public</i> <i>avoid having anyone recognize her</i></p> <p>Akceptowana jest pisownia –ise</p>

Uwagi do zadań 8. i 9.

- Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie. Nie bierze się pod uwagę zapisu wielką/małą literą oraz powtórzenia wyrazu podanego przed luką/po luce. Wyjątkiem są słowa, które muszą być pisane po angielsku wielką literą np. *Monday, July*. W takiej sytuacji brak wielkiej litery jest traktowany jako błąd ortograficzny.
- Akceptowane są również inne odpowiedzi, jeżeli są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś(-aś), zakreślając jego numer.

1. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony występowania dzieci w programach telewizyjnych typu *talent show*.
2. Wiele osób nie przestrzega podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas górskich wycieczek. Napisz **artykuł**, w którym zrelacjonujesz niebezpieczną sytuację, która wynikała z lekkomyślnego zachowania turystów, i przedstawisz swój pomysł kampanii promującej odpowiedzialne zachowanie w górach.

Wymagania ogólne

- I. *Znajomość środków językowych.*
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].
- III. *Tworzenie wypowiedzi.*
Zdający tworzy [...] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści [...].
- IV. *Reagowanie na wypowiedzi*
Zdający reaguje [...] w formie [...] pisemnej, w różnorodnych, bardziej złożonych sytuacjach [...].

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.2.R. *Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.*
- 5.5. *Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy [...].*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*

Wymagania szczegółowe (artykuł)

1. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].*
- 5.4. *Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.*
- 5.9. *Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.*
- 5.12. *Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.*
- 5.13. *Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.*
- 7.4. *Zdający proponuje [...].*

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę liczbę zrealizowanych w wypowiedzi zdającego elementów treści (Tabela A) oraz elementów formy (Tabela B). Następnie przyznaje się punkty w kryterium zgodności z poleceniem zgodnie z Tabelą C.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytaty)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztapkowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi (też jeśli nie jest zgodne)
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 p.	4 p.	3 p.
8–7	4 p.	3 p.	2 p.
6–5	3 p.	2 p.	1 p.
4–3	2 p.	1 p.	0 p.
2–1	1 p.	0 p.	0 p.
0	0 p.	0 p.	0 p.

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceny elementów treści

ROZPRAWKA

Temat

Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony występowania dzieci w programach telewizyjnych typu *talent show*.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki „za i przeciw” powinien przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- omawia zagadnienie w sposób przejrzysty i logiczny; wszystkie jej części (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) są podporządkowane jednej myśli głównej
- zawiera jasno sformułowaną tezę, odpowiednią do formy rozprawki
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do występowania dzieci w programach typu talent show oraz zaznaczenie, że w pracy będą rozpatrywane dobre i złe strony tego zjawiska (wymaga tego ten typ rozprawki), np. *More and more children take part in talent shows. It has good and bad sides.*
Wymagane jest, aby we wstępie zdający odniósł się do występów dzieci / młodych ludzi, np. *children, kids, youngsters, teens, young people*. Jeśli tego elementu nie ma, teza jest traktowana jako odbiegająca od tematu.
Nie jest akceptowane jako zgodne z tematem odniesienie się do udziału dzieci w tego typu programach w charakterze widza / osoby na widowni.
2. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że dzieci często występują w programach telewizyjnych typu talent show, nie jest tezą.
3. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, wskazywać, że prezentowane będą wady i zalety. Na przykład: *...są plusy i minusy takiej decyzji...; ...ma wiele zalet, ale spowoduje też wiele problemów.*
4. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, np. *Czy to dobry pomysł?*, uznaje się ją za odbiegającą od tematu.
5. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0. (np. rozprawka za i przeciw z jednostronną tezą oraz dwustronną argumentacją)
6. Użycie zwrotów typu: *Moim zdaniem, Według mnie* nie wpływa na obniżenie jakości tezy w rozprawce „za i przeciw”, jeśli zdający wskazuje w tezie na wady i zalety danego zjawiska.
7. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypracowania.
8. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

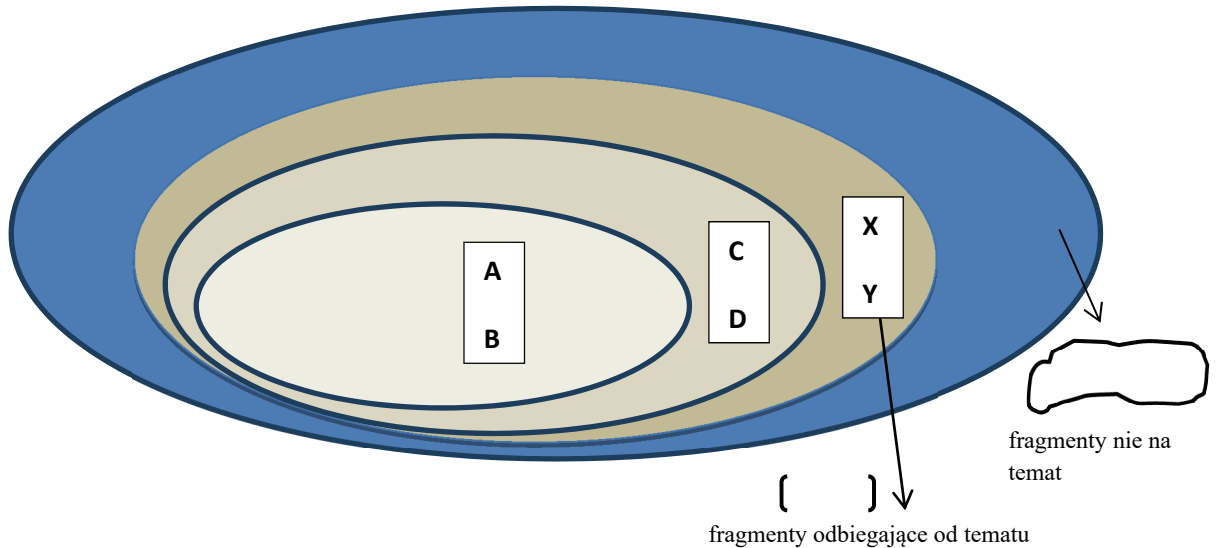
There are more and more talents shows with kids as participants. This situation has benefits and drawbacks.	Teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki.
I'm writing to present good and bad sides of taking part in talent shows.	Teza odbiegająca od tematu (brak informacji o występach dzieci).
Many kids take part in talent shows on our TV. I don't think it is the right moment to think about a career.	Teza odbiegająca od tematu (nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki)
Kids more and more often perform in front of the audience in talent shows.	Brak tezy.
Kids watch a lot of TV programmes. There are some advantages and disadvantages of such a situation.	Teza niezgodna z tematem.
The subject matter of this essay is complicated. There are advantages and disadvantages of it.	Teza niejasna.
It's surprising that more and more participants of talent shows are kids. What are the advantages and disadvantages of that?	Teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki.
Is it good or bad that children take part in talent shows?	Teza odbiegająca od tematu (nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki)

Elementy tematu

1. Elementami są: (1) dobre i (2) złe strony występowania dzieci w programach typu talent show.
2. Jeśli argument przedstawiony przez zdającego (wada lub zaleta) jest sprzeczny z tematem, czyli występowaniem dzieci w programach typu talent show, nie bierze się tego argumentu pod uwagę, oceniając dany element.
np. *Talent shows are expensive to make because producers have to pay stars who are jurors.* (argument nie odnosi się do występów dzieci).
3. Jeśli zdający we wstępie wprowadza temat występowania dzieci w programach typu talent show, a w argumentacji nie wspomina dzieci, ale argumenty zdającego mogą pasować do występowania dzieci w programach talent show, taka realizacja poszczególnych elementów jest akceptowana.
4. Jeśli zdający w całej pracy nie wspomina o występach dzieci, ale przedstawia argumenty, które mogą pasować do występowania dzieci w programach talent show, realizacja poszczególnych elementów tematu jest kwalifikowana na poziom niższy.
5. Korzyści i problemy wynikające z występowania dzieci w programach typu talent show mogą być przedstawione z punktu widzenia dzieci / rodziców / organizatorów, itp.

Zgodność z tematem

Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz dobre i złe strony występowania dzieci } „główka”
w programach telewizyjnych typu *talent show*.
elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
  - opis występu dziecka w programie typu talent show
  - omówienie typowych rodzajów występów dzieci w tego typu programach.

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
  - recenzja programu typu talent show
  - wyrażenie własnej opinii na temat programów typu talent show, bez odniesienia do występów dzieci
  - argumentacja związana z udziałem dzieci w programach typu talent show w charakterze widza.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
  - opis programu telewizyjnego, który nie jest programem typu talent show
  - prezentacja zwycięzcy programu telewizyjnego
  - opis kariery osoby znanej z telewizji.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego słowa, które jest kluczowe dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje wady i zalety, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej zalet/wad, to takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykłady schematycznego zakończenia rozprawki	Przykłady zakończenia luźno związanego z tematem
As you can see there are advantages and disadvantages of this decision.	Television programmes are a great entertainment for everybody.
To sum up there are good and bad sides.	Children like watching talent shows so why should we not allow it?

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

Wiele osób nie przestrzega podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas górskich wycieczek. Napisz **artykuł**, w którym zrelacjonujesz niebezpieczną sytuację, która wynika z lekkomyślnego zachowania turystów, i przedstawisz swój pomysł kampanii promującej odpowiedzialne zachowanie w górach.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może również podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszony w tekście.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający powinien odnieść się np. do zagrożeń związanych z wycieczkami górskimi / łamania zasad bezpieczeństwa przez turystów w górach / uświadamiania ludziom niebezpieczeństw podczas pobytu w górach, w sposób zachęcający do dalszej lektury.
2. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do lekkomyślnego zachowania turystów oraz do propozycji kampanii promującej bezpieczeństwo w górach.

Przykłady wstępów zgodnych z tematem i ciekawych	Przykłady wstępów schematycznych
Do you sometimes hear the quiet voice in your head warning you to be careful when you were in the mountains? Do you always follow this voice?	I was in the mountains last week. Many people are irresponsible.
Every year, especially in high mountains, huge numbers of people need help because of their stupidity. By calling someone stupid, I mean people who ignore laws and safety rules. Should such irresponsible tourists be allowed to hike in the mountains?	In my article I will tell you about wrong behavior in the mountains.

Elementy tematu

Elementami są: (1) zrelacjonowanie niebezpiecznej sytuacji, która miała miejsce w górach i wynikała z lekkomyślnego zachowania turystów (2) przedstawienie swojego pomysłu kampanii promującej odpowiedzialne zachowanie w górach.

(1) zrelacjonowanie sytuacji

Poprzez lekkomyślne zachowanie turystów rozumiemy każde działanie, które może prowadzić do niebezpieczeństwa, np. nieodpowiednie obuwie, schodzenie ze szlaku, zaplanowanie zbyt długiej wyprawy, brak wody lub jedzenia na drogę, podchodzenie do zwierząt, zbliżanie się do urwiska.

Wymagane jest zrelacjonowanie wydarzenia, które miało miejsce w górach i było spowodowane przez turystów, którzy zachowali się nieodpowiedzialnie. Zagrożenie może dotyczyć np. ich samych, innych osób, środowiska.

Jeśli niebezpieczna sytuacja spowodowana lekkomyślnym zachowaniem miała miejsce w czasie wyjazdu o charakterze turystycznym, ale nie była to wycieczka górską, taka realizacja tego elementu jest kwalifikowana na poziom niższy.

Jeżeli zdający podaje kilka przykładów lekkomyślnego zachowania turystów w górach, ale żaden z nich nie jest zrelacjonowaniem wydarzenia, taka realizacja tego elementu polecenia jest kwalifikowana maksymalnie na poziom 1.

Jeżeli zdający opisuje okoliczności, w których miał miejsce niebezpieczny wypadek w górach, ale wypadek ten nie był spowodowany przez lekkomyślne zachowanie turystów, taka realizacja tego elementu jest kwalifikowana maksymalnie na poziom 1.

(2) propozycja kampanii promującej odpowiedzialne zachowanie w górach

Wymagane są wypowiedzi, w których zdający przedstawia własną propozycję/pomysł kampanii promującej bezpieczne zachowanie w górach.

Akceptowane są wypowiedzi, w których zdający proponuje kampanię pokazującą różne niebezpieczeństwa typowe dla wycieczek górskich.

Jeśli zdający uznaje, że konieczne jest promowanie bezpiecznego zachowania w górach / uświadamianie turystom niebezpieczeństw, ale nie przedstawia żadnej propozycji kampanii, taka realizacja drugiego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom 0.

Jeśli zdający opisuje ciekawą kampanię promującą bezpieczeństwo w górach, ale nie przedstawia jej jako swojej propozycji (np. kampania, którą widział w telewizji lub kampania zorganizowana przez jakąś instytucję), taka realizacja drugiego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom niższy.

Zgodność z tematem

Wiele osób nie przestrzega podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas górskich wycieczek. } „główka”
Napisz **artykuł**, w którym

zrelacjonujesz niebezpieczną sytuację, która wynikła z lekkomyślnego zachowania turystów,

element 1.

i

przedstawisz swój pomysł kampanii promującej odpowiedzialne zachowanie w górach.

element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
  - uzasadnienie, dlaczego kampania promująca bezpieczeństwo w górach jest potrzebna (bez propozycji kampanii)
  - informuje o różnych przypadkach lekkomyślnego zachowania w górach, używając czasu teraźniejszego (nie jest to relacja).

Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
  - opis kar, które powinny być wprowadzone dla turystów łamiących przepisy / zasady bezpieczeństwa.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
  - opis wycieczki w góry bez niebezpieczeństwa / lekkomyślnego zachowania turystów
  - opis niebezpiecznej sytuacji, która nie miała miejsca w trakcie wyjazdu turystycznego.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego słowa, które jest kluczowe dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.

7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest też wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentację oceniamy na 0.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy bierze się pod uwagę zgodność tej części pracy z rozwinięciem wypracowania.

Przykłady schematycznego zakończenia artykułu	Przykład zakończenia luźno związanego z tematem
As you can see this problem is very serious. I hope something will be done about it.	Danger is part of our everyday life and we have to live with that.

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie są akceptowane jako tytuł typowe zwroty rozpoczynające listy, np. Dear Readers / Hello / Hi.

Spójność i logika wypowiedzi

2 p.	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Jeśli w pracy występuje dłuższy niekomunikatywny fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

- Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
  - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
  - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
  - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
  - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych

- braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania. (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację polecenia).
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
  3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
  4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu.
  5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
  6. Słowa napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
  7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 p.	<ul style="list-style-type: none"> • szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 p.	<ul style="list-style-type: none"> • zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 p.	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
<p><i>Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).</i></p>	

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Za zbyt nieformalny język i/lub personalne rozważanie problemu w rozprawce, zwłaszcza typu „za i przeciw”, egzaminator odejmuje punkty w zakresie środków językowych (uchybień w stylu).

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 p.	2 p.
liczne błędy językowe	2 p.	1 p.
bardzo liczne błędy językowe	1 p.	0 p.

1. W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne traktowane są jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.

Kwalifikowanie i oznaczanie błędów

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie słowa kołem	Słońce <u>gżeje</u> .
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce <u>gzać</u> w lecie.
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę <u>bo było gorąco</u> .
fragment odbiegający od tematu	otaczamy nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu]
fragment niezgodny z tematem	otaczamy chmurką	Fragment niezgodny z tematem
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku	Było ciepło(,)i deszczowo. Zrobiłem to(√)ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
  - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
  - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
  - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 160 słów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
7. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
8. Słowa zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr* *sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, dysortografią, afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.
10. W przypadku obniżenia punktacji w zakresie środków językowych za usterki stylistyczne, pod pracą zapisuje się „rażące uchybienia w stylu” i wskazuje rodzaj usterki. Samo użycie form skróconych nie jest traktowane jako rażące uchybienie.
11. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film*, *band*, np. *film „M jak miłość”*, „*Świat Dysku*” *magazine*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią

falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

12. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli słowo *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
13. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia słów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są słowa oddzielone spacją, np. *at home* (2 słowa), *for a change* (3 słowa), *1780* (1 słowo), *10.01.2015* (1 słowo), *10 January 2015* (3 słowa).
2. Formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.) liczone są jako jedno słowo.
3. Jako jeden wyraz liczone są
  - słowa łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*
  - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
  - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu,
4. Adres i podpis nie są liczone w liście.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie słów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki”).
6. Uwzględnia się w liczbie słów wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty* – 4 wyrazy.